

Kyrkomötet mandatperioden 2022–2025

– en vägledning för ledamöter och biskopar

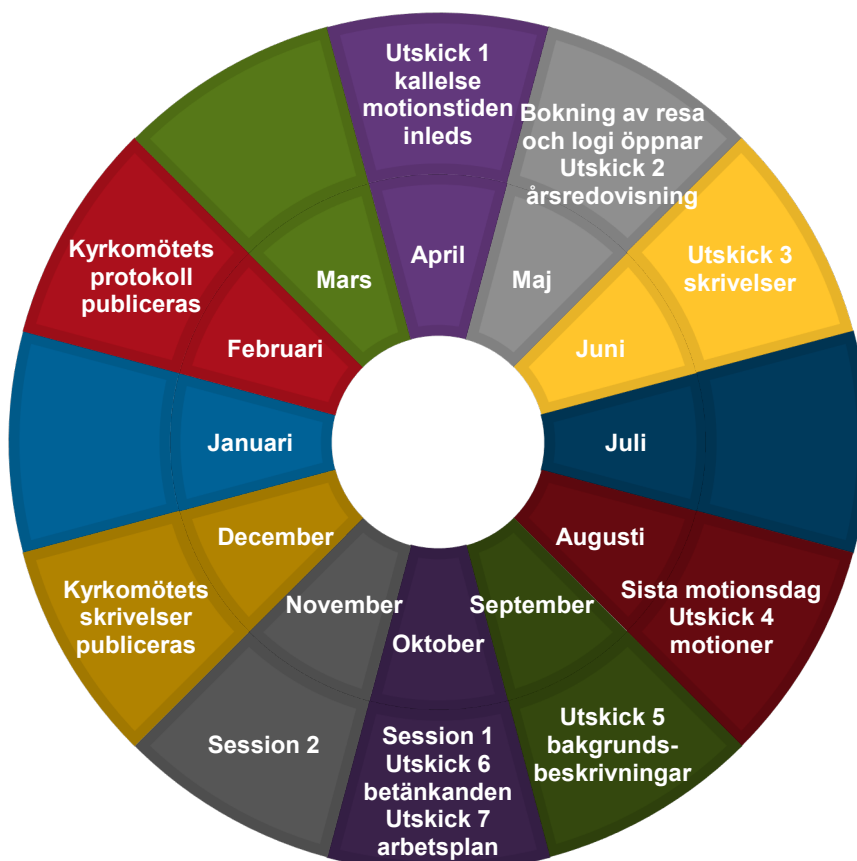
Inledning

Välkommen som ledamot i kyrkomötet. Detta material är en introduktion till ramar och regler för kyrkomötets sammanträden och en beskrivning av hur de går till i praktiken.

Kyrkomötet sammanträder i Uppsala under två sessioner på hösten. Enligt den nu gällande ordningen hålls den första sessionen vecka 40 och den andra sessionen vecka 47. 2022 och 2023 kommer det att vara olika lokaler för de båda sessionerna, den första sessionen genomförs i universitetshuset och den andra sessionen i Uppsala Konsert & Kongress (UKK). För 2024 och 2025 är lokalerna inte bestämda i skrivande stund. På www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet finns alltid uppdaterad information om sammanträdesdatum och lokaler

Kyrkomötesåret

Kyrkomötesåret börjar med kallelsen, som vanligtvis skickas ut i april. I samband med detta startar också motionstiden. Sista motionsdag är alltid två månader innan kyrkomötets öppnande. Med kallelsen kommer anvisningar om hur motioner ska skrivas och lämnas in. Handlingar och information skickas via mejl till alla ledamöter och biskopar, men av vissa utskick finns möjlighet att beställa pappershandlingar. I normalfallet kommer sju nummerade utskick inför ett kyrkomöte. Av årshjulet nedan framgår innehåll och ungefärlig tidpunkt för de olika utskicken.

Kyrkomötets kansli

Kanslifunktionen för kyrkomötet ger stöd till presidiet i deras förberedelser samt samordnar planering och genomförande av kyrkomötets sammanträden.

Du kan alltid vända dig till kansliet om du har praktiska frågor om ditt uppdrag i kyrkomötet, om du vill lämna återbud eller anmäla ändrade kontaktuppgifter. Enklaste sättet att komma i kontakt med kyrkomötets kansli är att mejla till kyrkomotet@svenskakyrkan.se.

Organisation och struktur

Regelverk

Svenska kyrkans organisation och verksamhet regleras genom lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, lagen (1998:1593) om trossamfund och genom Kyrkoordning för Svenska kyrkan som beslutades av 1999 års kyrkomöte (kyrkoordningen). Det finns även andra Svenska kyrkans bestämmelser som kyrkomötet beslutar som reglerar kyrkomötets arbete, till exempel kyrkomötets arbetsordning. Angränsande lagar och förordningar reglerar vissa specifika verksamheter (till exempel kulturmiljölagen och begravningslagen). Lagarna är stiftade av riksdagen medan kyrkoordningen är beslutad av kyrkomötet.

[Lagen om Svenska kyrkan](#) fastställer att Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift och som också har nationella organ. Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet. De grundläggande reglerna för den organisatoriska uppbyggnaden, kyrkoavgiften, kyrklig egendom med mera finns i denna lag och i lagen om trossamfund.

[Kyrkoordningen](#) anger närmare de strukturer och beslutsformer som har ansetts ge de bästa förutsättningarna för Svenska kyrkan att fullfölja sin kallelse. I kyrkoordningen knyts teologi och juridik samman. Det som Svenska kyrkan tror, bekänner och lär ger en utgångspunkt för kyrkoordningens innehåll.

Kyrkomötet

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ och ska enligt kyrkoordningen utfärda bestämmelser om:

- Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
- Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
- tillhörigheten till Svenska kyrkan,
- kyrkans vigningstjänst,
- den kyrkliga organisationen,
- de regler efter vilka församlingarna och stiftens samt organen på den nationella nivån ska fullgöra sina uppgifter.

Kyrkomötet fastställer budget för den nationella nivån, väljer kyrkostyrelse för mandatperioden och beviljar kyrkostyrelsens ansvarsfrihet, men får inte besluta i frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i. Kyrkomötet får också ange vilka andra organ som ska finnas på den nationella nivån och vilka uppgifter de ska ha. Arbetsordningen reglerar kyrkomötets arbete mer detaljerat.

Kyrkostyrelsen

Enligt kyrkoordningen företräder kyrkostyrelsen trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut. Den har också förvaltande uppgifter. Vidare ska kyrkostyrelsen:

- stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet,
- ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
- svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
- samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
- ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,

- svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
- ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
- främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan,
- verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning.

Ärkebiskopen är ordförande för kyrkostyrelsen. Efter förslag från biskopsmötet utser kyrkomötet en biskop som ersättare för ärkebiskopen.

Kyrkokansliet

Till sitt förfogande har kyrkostyrelsen kyrkokansliet i Uppsala. Kyrkostyrelsen utser generalsekreteraren som har ansvar för det övergripande lednings- och samordningsarbetet på kyrkokansliet och är dess högste chef. Generalsekreteraren är huvudföredragande i kyrkostyrelsen och företräder den i övergripande kontakter med organisationer, myndigheter samt andra kyrkor och samfund.

Kyrkomötet väljer också:

Läronämnden

Uppdrag

Nämndens uppdrag är kopplat till beredning av ärenden i kyrkomötet och den ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, Svenska kyrkans böcker med flera handlingar, kyrkans vinningstjänst, ekumeniska överenskommelser samt beredas tillfälle att yttra sig i övriga lärofrågor.

Storlek

Stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av kyrkomötet.

Kyrkorättsnämnden

Uppdrag

Nämndens uppdrag är kopplat till beredning av ärenden i kyrkomötet och den ska granska och yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen eller andra bestämmelser som kyrkomötet beslutar om.

Storlek

Nio ledamöter, varav fem ledamöter av kyrkomötet, tre ledamöter med juris kandidatexamen eller juristexamen som har dokumenterad erfarenhet inom det kyrkorättsliga området och inte är ledamöter av kyrkomötet, samt en ledamot som har anställning som biskop.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Ansvarsnämnden)

Uppdrag

Pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst.

Storlek

Fyra ledamöter. En ledamot som är eller har varit ordinarie domare, en teologie doktor, en präst som varit eller är ledamot i domkapitel (eller motsvarande), en lekman som varit eller är ledamot i domkapitel (eller motsvarande). Lika många ersättare med samma kvalifikationer.

Svenska kyrkans valprovsnämnd (Valprovsnämnden)

Uppdrag

Pröva överklaganden av val inom Svenska kyrkan.

Storlek

Sju ledamöter och lika många personliga ersättare. Ordförande ska vara eller ha varit ordinarie domare och får inte vara ledamot eller ersättare av kyrkomötet.

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Överklagandenämnden)

Uppdrag

Överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Storlek

Fem ledamöter, med en personlig ersättare för ordföranden och två personliga ersättare för ledamöterna, med samma kvalifikationer som respektive ledamot. Ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare. En ledamot ska vara präst och teologie doktor. En ledamot ska vara präst med kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området. En ledamot ska vara jur. kand. eller ha juristexamen. En övrig ledamot.

Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån (Arvodesnämnden)

Uppdrag

Fastställa arvoden för och ersättningar till kyrkomötets ledamöter samt för ledamöter och ersättare i organ som har utsetts av kyrkomötet eller kyrkostyrelsen.

Storlek

Fem ledamöter, varav en ordförande.

Kyrkomötet väljer inte:

Biskopsmötet

Biskopsmötet samråder i fråga om stiftsledning och ämbetsansvar och ska på begäran av kyrkostyrelsen yttra sig i vissa frågor. Biskopsmötet har också tillsyn över biskoparnas verksamhet (13 kap. kyrkoordningen). Biskopsmötet väljs inte av kyrkomötet, utan består av stiftens biskopar.

Så arbetar kyrkomötet

Kyrkomötet, Svenska kyrkans högsta beslutande organ, träffas vid två tillfällen varje höst. Det består av 251 valda ledamöter som beslutar om viktiga frågor som är gemensamma för hela Svenska kyrkan. Svenska kyrkans 14 biskopar deltar också i kyrkomötets sammanträden. Här beskrivs hur det går till när kyrkomötet fattar beslut.

1. Förslag

Det finns olika typer av förslag till kyrkomötet. Motioner är förslag från en eller flera ledamöter eller biskopar. Skrivelser är de förslag som kommer från kyrkostyrelsen. Varje år har kyrkomötet ungefär 100 olika förslag att ta ställning till.

2. Utskotten samlas

Vid kyrkomötets första tillfälle arbetar ledamöterna i åtta utskott med olika inriktning, till exempel gudstjänst och ekonomi. Utskotten är mindre grupper som har till uppgift att förbereda alla förslag innan kyrkomötet beslutar om dem. När utskottet är överens presenterar det sitt förslag till beslut i ett betänkande.

3. Betänkanden till alla

Mellan första tillfället med utskottens diskussioner och andra tillfället med debatt och beslut får ledamöterna ta del av alla betänkanden. De har då tid att läsa in sig ordentligt och ta ställning till de förslag som kyrkomötet ska besluta om.

4. Debatt & beslut

Vid andra tillfället samlas alla ledamöter i samma lokal, plenum, för att debattera förslagen offentligt. När debatten är avslutad och alla förslag är kända beslutar kyrkomötet i de olika frågorna. Den här delen i processen kan du följa på plats eller på webben.

5. Uppdrag till kyrkostyrelsen

Det är kyrkostyrelsen, kyrkomötets verkställande organ, som ansvarar för att genomföra det kyrkomötet beslutar. De förslag som kyrkomötet bifaller, alltså röstar ja till, blir uppdrag till kyrkostyrelsen, som bestämmer hur de ska genomföras.

6. Uppföljning

Redan vid nästa kyrkomöte blir det uppföljning av de beslut som tagits. Kyrkostyrelsen redovisar då hur långt de kommit med att genomföra de olika uppdragen från kyrkomötet.

Vill du veta mer om vad kyrkomötet arbetar med just nu?
www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet

Kyrkomötets ärenden

Ärenden för beslut i kyrkomötet kan väckas i form av skrivelser, motioner och utskottsinitiativ.

Skrivelser

Skrivelser är kyrkostyrelsens förslag till beslut i kyrkomötet. Skrivelser ska vara ledamöter och biskopar tillhanda två månader före kyrkomötets första session.

Fyra skrivelser brukar återkomma:

- Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå.
- Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå med verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse för föregående år
- Redovisning av kyrkostyrelsens behandling av kyrkomötesuppdrag
- Ändringar i kyrkoordningen.

Därtill är det vanligt att styrelsen lämnar ytterligare några skrivelser kring specifika ärenden.

Även kyrkomötets presidium kan lämna skrivelser till kyrkomötet om kyrkomötets arbetsformer. Revisorerna kan väcka ärenden som har samband med deras uppdrag.

Motioner

Motioner är förslag från en eller flera ledamöter i kyrkomötet eller biskopar. De ska vara inlämnade två månader före kyrkomötets första session. Även ersättare som har kallats att tjänstgöra innan motionstiden har gått ut får lämna motioner.

Utskottsinitiativ

Ett utskott får väcka förslag i ett ämne som hör till utskottets beredningsområde, enligt kyrkomötets arbetsordning.

Bakgrundsbeskrivningar

Som en del av förberedelsearbetet inför utskottets beredning gör utskottens sekreterare en bakgrundsbeskrivning av ärendet som beskriver kyrkomötets eventuella tidigare behandling av denna eller närliggande frågor, pågående arbete inom kyrkokansliet och i andra delar av kyrkan (såvitt det är känt) och annat sakligt underlag för utskottets bedömning av ärendet. Bakgrundsbeskrivningen utformas som en första del av utskottets betänkande och skickas till utskottets ledamöter cirka tre veckor före första sessionen.

Utskottsbetänkanden

Varje inkommet förslag till kyrkomötesbeslut måste behandlas av ett utskott innan kyrkomötet tar ställning. Utskottet redovisar sina överväganden och sitt förslag till kyrkomötesbeslut i ett betänkande. Motioner väckta med anledning av en skrivelse behandlas i samma betänkande som skrivelsen. Flera motioner med näraliggande ämnen behandlas ofta i ett samlat betänkande.

Utskottsyttanden

Ett ärende kan beröra flera utskotts ansvarsområden. När ett utskott behandlar ett sådant ärende kan det inbjuda andra utskott att yttra sig. I förslag som innebär kyrkoordningsändringar eller ändringar i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet ska alltid yttrande inhämtas från kyrkorättsnämnden. I förslag som påverkar inriktningen av den nationella nivåns verksamhet ska alltid yttrande inhämtas från ekonomiutskottet.

Läronämndens yttranden

Läronämnden ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller:

- grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,

- Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
- kyrkans vigningstjänst,
- ekumeniska överenskommelser,
- övriga lärofrågor.

Läronämnden sammanträder huvudsakligen innan kyrkomötets första session och dess yttranden läggs som bilagor till bakgrundsbeskrivningarna.

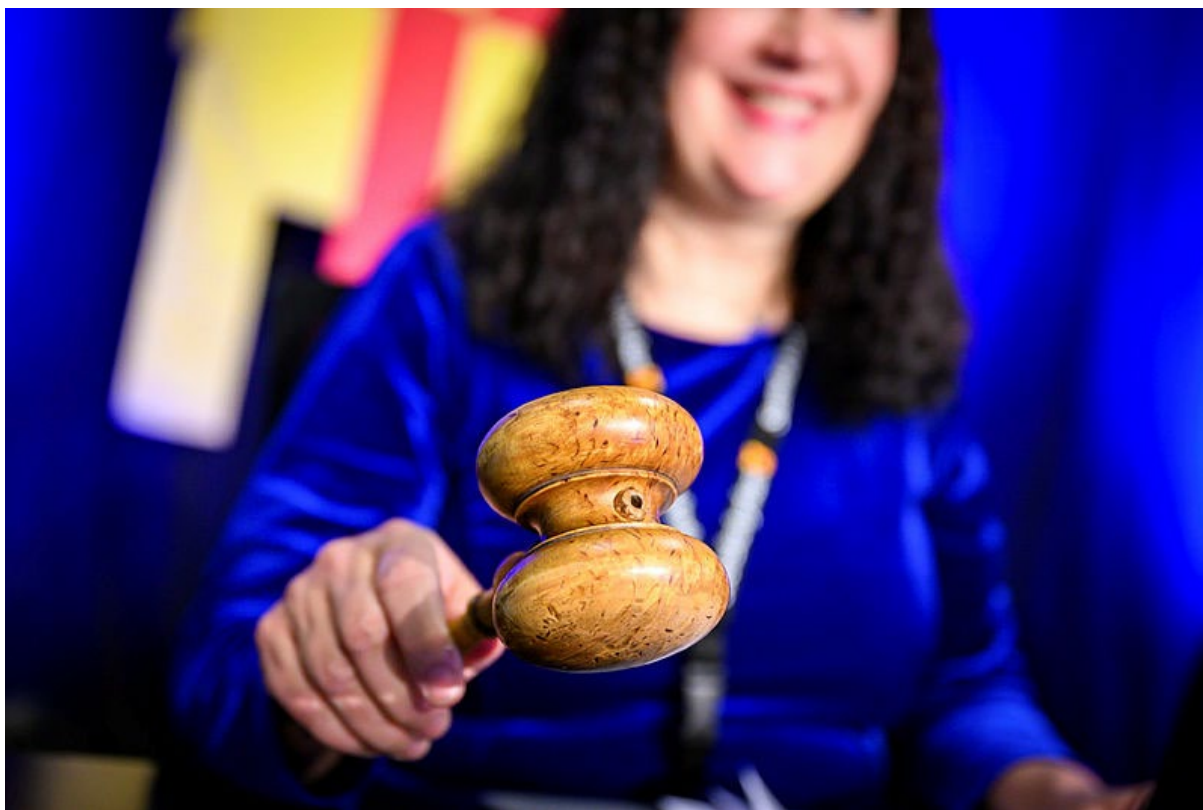
Kyrkorättsnämndens yttranden

Kyrkorättsnämnden ska yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen och i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet. Även kyrkorättsnämnden sammanträder huvudsakligen innan första sessionen och nämndens yttranden bifogas i dessa fall i bakgrundsbeskrivningarna.

Dokumentation

Kyrkomötets dokumentation består av protokoll med bilagor. Bilagorna består av samtliga skrivelser, motioner, verksamhetsberättelser och utskottsbetänkanden. Till protokollet hör också ett personregister över ledamöter och tjänstgörande ersättare i kyrkomötet samt ett sakregister över behandlade ärenden. Även de protokoll från utskottens överläggningar är en del av den samlade dokumentationen. Dessa publiceras dock inte på kyrkomötets webbplats, utan finns tillgängliga på kyrkomötets kansli.

Alla förhandlingar i plenum sänds direkt på webben och finns därefter tillgängliga på kyrkomötets webbplats, www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet.

Kyrkomötets sammanträden – så här går det till

Utskotten

Det finns åtta fasta utskott som bereder kyrkomötets ärenden. Varje utskott har 15 ledamöter och lika många ersättare, samt en eller flera biskopar, som deltar i överläggningarna men inte i besluten. Kyrkomötet beslutar varje år om biskoparnas placering i utskotten. Sekreterare i utskotten är tjänstepersoner med inblick i relevanta sakfrågor. Utskotten har följande beredningsområden:

- *Gudstjänstutskottet (G)* bereder ärenden om Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar (avdelning 5 i kyrkoordningen).
- *Organisationsutskottet (O)* bereder ärenden om den kyrkliga organisationen med församlingarna, stiftet och den nationella nivån, om församlingstillhörighet och indelning samt om val (avdelningarna 2, 3, 4, 8 och 9 i kyrkoordningen). Organisationsutskottet bereder också ärenden om lagen om Svenska kyrkan (1998:1591), lagstiftningsfrågor om Svenska kyrkan som registrerat trossamfund, begravningsverksamheten samt kyrkomötets arbetsordning och instruktionen för kyrkostyrelsen. Bereder också verksamhetsberättelser från Valprövningsnämnden och Arvodesnämnden.
- *Tillsyns- och uppdragsutskottet (TU)* bereder ärenden om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, om kyrkotillhörighet, kyrkliga uppdrag, handlingar och register samt om tillsyn och överklagande (avdelningarna 1, 6, 7, 12 och 13 i kyrkoordningen). Bereder också verksamhetsberättelser från Ansvarsnämnden för biskopar och Överklagandenämnden.
- *Ekonomiutskottet (E)* bereder ärenden om Svenska kyrkans ekonomi och egendom (avdelningarna 10 och 11 i kyrkoordningen), fransett ärenden om den kulturhistoriskt värdefulla egendomen. Ekonomiutskottet bereder också ärenden om prästlönetillgångarnas förvaltning ur ett ekonomiskt perspektiv, ärenden om verksamhetsinriktning och budget för den nationella nivån, ärenden om kyrkostyrelsens redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden samt ärenden om kyrkostyrelsens årsredovisning.
- *Ekumenikutskottet (Eu)* bereder ärenden om mellankyrkliga och ekumeniska frågor (avdelning 14 i kyrkoordningen), om Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder samt internationell mission och diakoni.
- *Kyrkolivsutskottet (Kl)* Kyrkolivsutskottet bereder ärenden om kyrkolivets utveckling, ärenden om jämställdhet och mångfald samt ärenden om tillgänglighet.
- *Samhälls- och kulturutskottet (SK)* bereder ärenden om Svenska kyrkans roll i samhället och sociala frågor. Samhälls- och kulturutskottet bereder också ärenden om Svenska kyrkans kulturarbete samt kyrklig kommunikation och Svenska kyrkans förhållande till massmedia.
- *Förvaltarskapsutskottet (F)* bereder ärenden om förvaltning av Svenska kyrkans byggnader, mark och skog ur ett hållbarhetsperspektiv. Utskottet bereder också frågor om den kulturhistoriskt värdefulla egendomen. Förvaltarskapsutskottet bereder även ärenden som på ett övergripande plan berör mänskighetens samspel med naturen, fattigdoms- och fredsfrågor samt andra perspektiv på hållbar utveckling.

Ärenden som rör forskning bereds av det utskott till vilket området för forskningen hör. Kyrkomötet kan också tillsätta ett eller flera tillfälliga utskott.

Utskottssammanträdet (session 1)

Utskotten sammanträder första gången på kallelse av kyrkomötets ordförande och därefter på kallelse av utskottets ordförande (16 §). Ordföranden leder sammanträdet. De 15 utskottsledamöterna har rätt att yttra sig, lämna förslag och delta i beslut. Närvarande biskopar och ersättare deltar i utskottets överläggningar men inte i besluten.

Eventuellt förhinder under pågående kyrkomöte att delta i utskottsarbetet anmäls till utskottsordföranden, ofta genom ett meddelande till sekreteraren. En ersättare träder då in för tjänstgöring i den

ordning som har bestämts i samband med valet (se 39 kap 2 § KO). Normalt förrättas upprop i början av varje sammanträde, efter varje ajournering och inför varje utskottsbeslut, för att klargöra vilka som är tjänstgörande ledamöter vid det tillfället.

De ärenden som har hänvisats till utskottet föredras kort och diskuteras. Det är detta som är utskottets överläggning. Som grund för diskussionen finns bakgrundsbeskrivningen. Utskottet kan begära ett yttrande i frågan från ett annat utskott, om ärendet berör detta utskotts beredningsområde enligt arbetsordningen, innan man tar ställning i ärendet. Därefter skriver utskottssekreteraren ett förslag till betänkande med utskottets argumentation och förslag till kyrkomötesbeslut. Utskottet diskuterar förslaget och fattar beslut. I ärenden där det föreligger skyldighet för kyrkorättsnämnden och ekonomiutskottet att yttra sig eller då utskottet har begärt in yttranden från andra utskott, måste utskottet vänta på att yttrandena inkommit innan utskottet beslutar i ärendet. Justeringstillfället är det formella beslutstillfället när eventuella reservationer görs. Förslaget till beslut ska vara utformat så att det kan besvaras med ja eller nej. Uppdrag ges som huvudregel till kyrkostyrelsen.

Avvikande mening

En utskottsledamot som har tjänstgjort när utskottet har fattat beslut kan reservera sig mot beslutet. Det ska anmälas när utskottet fattar sitt beslut, det vill säga vid slutjusteringen. Den skriftliga *reservationen* ska lämnas till ordföranden direkt eller genom utskottssekreteraren. Reservationen ska vara utformad så att den, vid omröstning i plenum, kan ställas mot hela utskottets beslut eller mot en del av beslutet. En ledamot som inte vill reservera sig kan avge ett *särskilt yttrande* för att markera att man anser att övervägandena i betänkandet, men inte förslagsbeslutet i sak, borde ha varit annorlunda eller behöver kompletteras.

En ersättare eller biskop som deltagit i utskottets överläggningar kan notera *särskild mening* för att lyfta fram aspekter som inte vunnit gehör i utskottets behandling. Även detta ska anmälas vid beslutstillfället. En skriftlig särskild mening ska lämnas till ordföranden eller sekreteraren.

Sammanträde i plenum (session 2)

Kyrkomötets ledamöter, biskoparna, de ledamöter av läronämnden som inte är biskopar, revisorerna och kyrkorättsnämndens ledamöter som inte är ledamöter av kyrkomötet har tillträde till särskilda platser plenisalen. Allmänheten har tillträde till åhörarplatser under plenisammanträdena.

Kyrkomötets ordförande leder sammanträdet och biträds i detta uppdrag av förste och andre vice ordföranden. Som bisittare finns kyrkomötets sekreterare och eventuellt andra medarbetare.

En föredragningslista upprättas varje dag. Ärendena behandlas i den ordning som kyrkomötet beslutar på ordförandens förslag. Ärendena debatteras i regel en dag och beslut fattas som första ärenden nästa dag. Sista sammanträdesdagen debatteras ärenden på förmiddagen och beslutas på eftermiddagen.

Kyrkomötet fattar vanligtvis beslut med enkel majoritet, men det finns några undantag. För lärofrågor och ändringar av vissa bestämmelser i kyrkoordningen finns särskilda beslutsordningar som innebär att kyrkomötet i vissa fall fattar beslut med kvalificerad majoritet (se 11 kap 18-19 §§ KO).

Debatt

Kyrkomötet beslutar varje år om debattregler. De reglerar ordningen för debatten i plenum och innehåller bland annat bestämmelser om talartider för anföranden och repliker. Det brukar också finnas en begränsning av antalet anföranden en talare får hålla i ett ärende.

Den ledamot eller biskop som vill tala under sammanträdet i plenum ska helst anmäla detta i förväg. Ledamoten ska ange om den har ett förslag till beslut (yrkande) och eventuella förslag ska skrivas ut i sin helhet och lämnas in till ordföranden. Detta underlättar för ordföranden att korrekt uppfatta och återge eventuella förslag, som också ska lämnas till ledamöterna i skriftlig form innan beslut fattas.

För varje ärende sammanställs en talarlista. Ordföranden bestämmer talarordningen. Det är också möjligt att begära ordet under pågående debatt. Talaren förs då upp på talarlistan.

Ordföranden ropar upp talarna efterhand som de ges ordet och namnger samtidigt de två följande talarna, som tar plats vid podiet och inväntar sin tur. Den som har ordet tar plats i talarstolen. I talarstolen finns en klocka som anger talartiden. När 10 sekunder återstår av talartiden förvarnar ordföranden vanligtvis med ett klubbslag att tiden snart är slut. När talartiden är slut kan mikrofonen i talarstolen komma att stängas av.

Kyrkomötets sammanträden i plenum direktsänds på kyrkomötets webbplats och på storbild i plenisalen och angränsade lokaler. Den som står i talarstolen syns då i bild med uppgift om namn, stift och nomineringsgrupp.

Betänkandena föredras inte i plenum, eftersom ledamöterna haft tillgång till samtliga betänkanden före kyrkomötets andra session och hunnit läsa in sig på ärendena. Talaren ska alltid framföra förslag till beslut muntligt, även om det lämnats skriftligt vid begäran om ordet. Kyrkomötet kan inte behandla ett nytt förslag till beslut som inte är berett i ett utskott, men ett kompromissförslag kan framföras under plenum om det inte kräver beredning i utskott.

Oberoende av talarordningen kan ordföranden lämna ordet till den som tidigare har yttrat sig i överläggningen för att bemöta ett angrepp från närmast föregående talare eller för en rättelse med anledning av dennes anförande, det vill säga talaren får en replik.

Om ingen talare anmält sig i ett ärende betraktas utskottets förslag till beslut som framlagt.

När ett ärende är slutdebatterat sammanfattar ordföranden de förslag till beslut som lagts fram, frågar om de är korrekt uppfattade, meddelar när beslut ska fattas och avslutar med ett klubbslag.

Instämmande

Den som vill instämma i en annan talares anförande kan göra det genom att göra ett *Instämmande* i omedelbar anslutning till det aktuella anförandet. Ett instämmande betyder att man instämmer i *hela* anförandet, varje ord som sägs. Instämmandet noteras i kyrkomötets protokoll.

Beslut

Vid beslut i ett ärende föredrar ordföranden de förslag till beslut som lagts fram under debatten föregående dag.

Om bara utskottets förslag finns frågar ordföranden om kyrkomötet kan besluta enligt utskottets förslag och ledamöterna svarar ja. Ordföranden förklarar med ett klubbslag att beslut har fattats.

Om det utöver utskottets förslag finns ytterligare ett förslag, ställer ordföranden förslagen mot varandra. Först ställs frågan om beslut enligt utskottets förslag och de ledamöter som vill stödja det förslaget svarar ja. Sedan ställs frågan om beslut enligt det andra förslaget och de ledamöter som vill stödja det förslaget svarar ja (*acklamation*). Ordföranden redovisar sin uppfattning om vilket förslag som fått flest röster och förklarar med ett klubbslag att beslut fattats.

Om det utöver utskottets förslag finns flera förslag, ställer ordföranden samtliga förslag mot varandra, då ledamöterna får svara ja på ett förslag i taget. Ordföranden redovisar sin uppfattning om vilket förslag som fått flest röster och förklarar med ett klubbslag att beslut fattats.

Omröstning och rösträkning

Om en ledamot inte instämmer i ordförandens uppfattning om vilket förslag som fått flest röster, kan omröstning (*votering*) begäras innan beslutet klubbas. Den som begär omröstning ska högt anmäla sitt namn för notering till protokollet. Ordföranden läser upp de två alternativen och ställer förslag på ett

alternativ i taget. Ledamöterna räcker upp sitt röstkort när det förslag framställs som man vill stödja. Ordföranden redovisar sin uppfattning om vilket förslag som fått flest röster och förklarar med ett klubbslag att beslut fattats.

Om en ledamot inte instämmer i ordförandens uppfattning om vilket förslag som fått flest röster vid omröstningen, kan *rösträkning* begäras innan beslutet klubbas. Den som begär rösträkning ska högt anmäla sitt namn för notering till protokollet. Rösträkning genomförs med omröstningsapparat (elektronisk röstning) men kan också genomföras genom namnupprop. Ordföranden läser upp de två alternativen och talar om vilket alternativ som blir beslut om man röstar ja och vilket som blir beslut om man röstar nej. Med ordförandens klubbslag påbörjas vanligtvis en elektronisk röstning där ledamöterna trycker *ja*, *nej* eller *avstår*. Ordföranden förklarar med ett klubbslag röstningen avslutad och röstningsresultatet visas på en skärm. Ordföranden förklarar med ett klubbslag att beslut fattats. Alla omröstningar är öppna, med undantag för personval.

Om det utöver utskottets förslag finns fler än två förslag, ställer ordföranden i regel de senare emot varandra tills endast ett återstår att ställas mot utskottets förslag.

Reservation

Den som vill reservera sig mot kyrkomötets beslut i ett ärende ska göra det i omedelbar anslutning till beslutet. Reservationen noteras i protokollet. Om en ledamot önskar lämna en skriftlig motivering till sin reservation ska den vara inlämnad *före kyrkomötets slut* för att noteras i protokollet.

Val

Vid valsammanträdet under valåret väljer det nyvalda kyrkomötet en valberedning, som består av 15 ledamöter. Valberedningen väljs för hela mandatperioden och bereder övriga val i kyrkomötet. Alla val för mandatperioden sker vid valsammanträdet, bortsett från val till utskott som sker vid det första sammanträdet under mandatperioden.

Utöver val till styrelse, nämnder och utskott sker också val av kyrkomötets presidium och sekreterare, revisorer samt en ledamot och en ersättare i domkapitlet i Visby stift.

Vid varje sammanträde under mandatperioden väljs protokolljusterare och beslutas om biskoparnas deltagande i utskotten (efter förslag från biskopsmötet).

Protokollet

Enligt kyrkoordningen ska ett fullständigt protokoll föras vid sammanträden i plenum. Protokollet ska innehålla namnen på dem som yttrat sig, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut, genomförda omröstningar och hur de utfallit, vilka beslut som har fattats och vilka reservationer som anmälts mot besluten. Ordförandena, sekreteraren och de tre ledamöter som kyrkomötet utser till justerare undertecknar protokollet.

Kyrkomötets digitala verktygslåda

Har du koll på innehållet i kyrkomötets digitala verktygslåda? Där finns kyrkomötets webbplats, mötesverktyget och kyrkomötets informationsapp.

Kyrkomötets webbplats

På kyrkomötets webbplats www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet finns handlingar i alla ärenden som ska behandlas av kyrkomötet (även handlingar från tidigare år), praktisk information och styrdokument. Här ligger också webbsändningarna från kyrkomötet.

Sakregistret

I det digitala sakregistret kan du söka med valfritt ämnesord efter handlingar i ärenden från 1997 och senare.

Beslut på webben

Under andra sessionen läggs kort information om alla fattade beslut ut på kyrkomötets webbplats.

Sociala medier

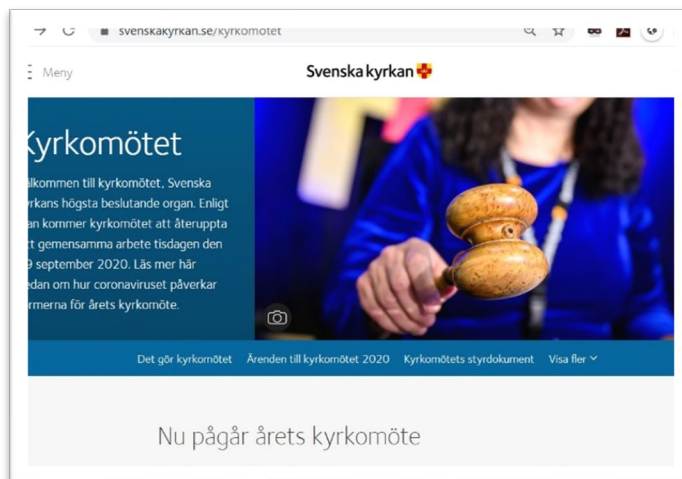
På kyrkomötets webbplats finns också länkar till kyrkomötet i sociala medier. Kyrkomötets Facebooksida är öppen för alla intresserade. Det finns också en Facebookgrupp för ledamöter och ersättare i kyrkomötet. Den som vill vara med i gruppen begär själv inträde.

Gemensam hashtag för kyrkomötet på sociala medier är #kyrkomötet. En hashtag är ett sätt för den som gör ett inlägg att sätta etikett på det och koppla ihop det med andra som skriver om samma sak. Man kan då söka på #kyrkomötet för att få upp alla som skriver om kyrkomötet.

Mötesverktyget

Mötesverktyget är ett webbaserat digitalt stöd som framförallt används under sammanträden i plenum, där finns föredragningslistor, talarlistor och handlingar i alla ärenden.

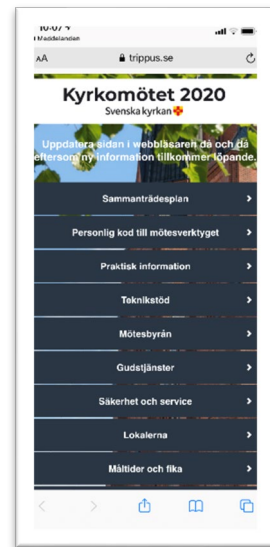
Mötesverktyget har funktionalitet för att begära ordet, skriva yrkanden, göra instämmanden, lämna reservationer och rösta. På startsidan i mötesverktyget finns lathund och instruktionsfilm. Mötesverktyget kräver ingen särskild programvara, inloggning sker via en webbläsare på dator eller läsplatta. Den personliga koden som ska anges vid inloggning finns i kyrkomötets informationsapp. Under den andra sessionen finns det inhyrda läsplatlor i plenisalen till alla ledamöter.

Kyrkomötets informationsapp

Kyrkomötets informationsapp är egentligen inte en app, utan en webbsida som är utformad som en app. Här hittar du information som rör det praktiska under pågående kyrkomöte, till exempel mötesbyråns öppettider och vad som serveras till lunch. I informationsappen finns också en streckkod för registrering och utskrift av namnskylt, eventuella specialkostbiljetter och inloggningsuppgifter till mötesverktyget.

Inför varje session kommer ett sms med en länk till informationsappen. Spara ner sidan (lägg till på hemskärmen) på din telefon – då hittar du lätt tillbaka.

Ordlista

Acklamation	Fatta beslut genom att ropa ja till ett förslag.
Ajournera	Göra en paus i förhandlingen.
Anförande	Tal som ledamot eller biskop framför i debatten i plenum.
Arbetsordning	Bestämmelser om hur kyrkomötets sammanträden ska genomföras. Arbetsordning för kyrkomötet SvKB 1999:3 fastställs av kyrkomötet.
Avslag	Nej till ett förslag.
Bakgrundsbeskrivning	En inledande textdel i ett betänkande med redogörelse för de förslag som lämnats i en motion eller en skrivelse, redogörelse för eventuella yttranden från läronämnden eller kyrkorättsnämnden, redovisning av tidigare behandlingar i kyrkomötet och annan faktabaserad information med bäring på det förslag som lämnas till stöd för utskottets förberedelse inför behandling av ärendet. Bakgrundsbeskrivningen blir, efter eventuella justeringar av utskottet, en del av utskottets betänkande.
Betänkande	Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut i ett ärende. beslutade bakgrundsbeskrivning i ett ärende som hänvisats till eller initierats av utskottet med ett motiverat förslag till kyrkomötesbeslut. Till betänkandet fogas också yttranden från andra utskott och nämnder.
Bifall	Ja till ett förslag.
Bordläggning	Behandlingen av ett ärende skjuts till ett senare tillfälle.
Debattregler	Regler för talartider och anmälan till talarlistor. Beslutas för varje års kyrkomöte på förslag från presidiet.
Ersättningsstadga	Bestämmelser om de arvoden och ersättningar som utgår till kyrkomötets ledamöter samt övriga personer som har utsetts till uppdrag av kyrkomötet eller kyrkostyrelsen: Kyrkomötets beslut om Ersättningsstadga SvKB 2012:17
Förslag	Framställd formulering av beslut, även benämnt yrkande.
Huvudomröstning	Den slutliga omröstningen sedan flera förslag ställts mot varandra (ofta utskottets förslag mot det förslag som vunnit över flera andra förslag).
Hänvisning	Ett ärende överlämnas till ett utskott för beredning inför beslut i kyrkomötet.
Instämmande	En ledamot instämmer i en talares anförande i plenum. Instämmandet gäller <i>hela</i> anförandet och ska anmälas i omedelbar anslutning till anförandet. Instämmandet noteras i protokollet.
Kyrkans böcker	Svenska kyrkans gudstjänstböcker: Bibeln, Den svenska kyrkohandboken, Den svenska psalmboken, Den svenska evangelieboken och En liten bönbok.
Kyrkoordningen	Svenska kyrkans gemensamma regelverk, stadgar, som styr bland annat strukturer och arbetsformer.
Mandat	Uppdrag som erhållits genom val.

Mandatperiod	Den period för vilken ledamöter och ersättare är valda. Innevarande mandatperiod för kyrkomötet sträcker sig till och med den 31 december 2025.
Motförslag	Det förslag som återstår till huvudomröstningen sedan flera förslag ställts mot varandra (ofta motförslag till utskottets förslag).
Motion	Ett ärende från kyrkomötesledamöter eller biskopar med förslag till kyrkomötesbeslut eller med anledning av en skrivelse från kyrkostyrelsen. En motion ska väckas senast två månader innan kyrkomötessammanträdet inleds (första sessionen).
Omröstning	Beslut fattas genom att ledamöterna räcker upp handen när det förslag framställs som man vill stödja.
Ordningsfråga	En fråga som handlar om själva mötesordningen, till exempel om ajournering, tidsbegränsning av anföranden eller ordningen för ett ärendes behandling. En ordningsfråga bryter talarlistan i det pågående ärendet.
Plenum	Kyrkomötet sammanträder i sin helhet och debatterar samt fattar beslut. Sammanträdena i plenum är öppna för allmänheten och sänds direkt på kyrkomötets webbplats.
Proposition	Se förslag.
Propositionsordning	Ordförandens förslag till hur beslutsfattandet ska gå till i ett ärende. När ordningen godkänts ställer ordföranden proposition, det vill säga frågor om sammanträdet bifaller förslag si och så.
Remiss	Ett ärende skickas för yttrande.
Replik	Ledamot som yttrat sig tidigare under debatten får av ordföranden möjlighet att bemöta närmast föregående talare i en kort replik oberoende av talarordningen. Rätt till replik har också kyrkostyrelsens ordförande vid behandlingen av en skrivelse från kyrkostyrelsen.
Reservation	Den som är missnöjd med ett beslut kan reservera sig mot beslutet genom att begära en anteckning i ett betänkande eller protokoll.
Rösträkning	Beslut fattas genom att ledamöterna röstar genom knapptryckning ja, nej eller avstår, varefter rösterna räknas. Se även namnupprop.
Session	Kyrkomötet sammanträder vid två tillfällen varje år, ett sådant tillfälle kallas för session.
Skrivelse	Ett ärende från kyrkostyrelsen med förslag till kyrkomötesbeslut. Kyrkostyrelsen kan genom en skrivelse initiera ett ärende i kyrkomötet eller redovisa ett uppdrag från kyrkomötet. Även kyrkomötets presidium kan lämna skrivelser – om kyrkomötets arbetsformer – till kyrkomötet.
Särskild mening	Kan noteras i ett betänkande av en ersättare eller biskop som deltagit i utskottets överläggningar.
Särskilt yttrande	En ledamot som deltagit i utskottets beslut och delar utskottets förslag till beslut men inte helt eller delvis utskottets motiv kan lämna ett särskilt yttrande i ett betänkande.

Talarlista	Lista med anmälda talare för ett ärende som debatteras i plenum.
Utskott	Beredningsorgan inom kyrkomötet. Varje utskott består av 15 ledamöter och 15 ersättare. Biskoparna deltar i utskottens överläggningar men har inte beslutsrätt.
Valberedning	Förbereder alla personval i kyrkomötet. Består av 15 ledamöter och väljs för mandatperioden vid valsammanträdet.
Valsammanträde	Ett sammanträde med det nyvalda kyrkomötet under valåret, för att förrätta alla val utom val av utskott.
Votering	Se omröstning och rösträkning.
Yrkande	Se förslag.
Yttrande	Ett utskott kan sända ett ärende till ett annat utskott för hörande av dess mening innan förslag till beslut fattas. Läronämnden ska yttra sig över lärofrågor innan beslut i kyrkomötet. Kyrkorättsnämnden ska yttra sig i frågor om kyrkoordningsändringar och ändringar i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet. Ekonomiutskottet ska yttra sig över frågor som påverkar inriktningen av den nationella nivåns verksamhet.
Ålderspresident	Den ledamot som varit ledamot i kyrkomötet längst tid. Vid ny mandatperiod fungerar ålderspresidenten som ordförande innan en ordförande har valts vid kyrkomötets valsammanträde.